

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Objectiones contra æqulitatem visionis beatificæ intellectibus
inæqualibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

principii, cur lumini non præbeatur utrobique concursus quem connaturaliter exigit, nec cur subiectum illud ob præstantiorem intellectum privetur concursu sibi debito. Adde, hoc esse, perpetuam vim rebus inferre, nec minus est violentum lumini, quod Deus neget ei concursum sibi debitum, quam quod eundem neget luci, aut calori; nec minus miraculum perpetuo operaretur Deus in hac subtractione concursus circa lumen, quam fecit circa ignem Babylonium, cum non minus petat illud concursum ad visionem, quam hic ad combustionem.

IX. Sine fundamento etiam dicitur lumini in diversis intellectibus aequali dari in claritate inaequales.

P. Erice d. 49. citata, cap. 4. num. 61. ait, posse qualitatem perfectiorem esse minus claram; sicque Deum ei qui habet perfectiorem intellectum, dare quidem lumen aequale lumini alterius, visionem tamen minus claram, ut quantum superat alteram visionem in perfectione specificâ, tantum cedat in claritate, & hoc pacto constituitur aequalitas. Sed contra: eadem enim sequuntur ex hac solutione inconvenientia, quæ ex aliis; lumen enim aequale petit connaturaliter visionem ejusdem claritatis, quæ si negetur, infertur lumini vis, estque, ut dixi, perpetuum miraculum, quod tamen censet inconveniens P. Erice impugnans solutionem P. Molinae. Quod verò connaturaliter petat visionem tantæ claritatis, patet: nam nulla est ratio, cur non petat aequè claram visionem cum perfectiore intellectu, atque cum imperfectiore. Unde si sine meritis daretur hoc lumen, aequè claram visionem in perfectiore intellectu produceret, ac in imperfectiore: cur ergo is ob præstantius ingenium privabitur eâ claritate visionis, & tanta vis perpetuo infertur rebus.

X. Meritum aequalibus semper tribuit Deus primum aequalia.

Aliam tradit solutionem P. Erice num. 62. & concedit totum; nec enim, inquit, in hoc quidquam est incommodi. Sed hoc Theologorum omnium sententiæ adversatur, qui planè renuunt concedere Deum, qui primum reddit ex iustitia, & instar coronæ, dare meritis aequalibus inaequale primum. Dices, non fore majus primum formaliter, sed solum materialiter, cum non clarius videat Deum unus, quam alius. Contra primò: visio perfectioris intellectus est qualitas supernaturalis excellentior visione alterius, & magis ornat animam; ergo est præstantius primum formaliter. Contra secundò: eodem quippe modo dici posset, dari iis alia dona supernaturalia diversa & inaequalia, quod planè esset divinare.

SECTIO TERTIA.

Objectiones contra aequalitatem visionis beatificæ in intellectibus inaequalibus.

I. Actiones diversarum visionum producantur sequuntur naturam terminorum.

OBJICIES primò contra secundam probationem sectione præcedente, numero secundò positam, omnes admittere debere, hominem & Angelum cum aequalibus meritis habere primum inaequale, nempe aliquid supernaturale præstantius, ergo &c. probatur sequela, esto enim qualitates visionum in homine & Angelo sint aequales, actiones certè erunt inaequales, cum essentialiter respiciant principia inaequalia, ergo in idem inconvenientem recidimus in actionibus, quod vitare conamur in visionibus. Resp. negando sequelam: actiones namque perfectionem suam sumunt, non secundum perfectionem agentis, sed termini: cum

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

enim sunt via ad terminum, & causalitas illius, tantum habent perfectionis quantum terminus requirit, nec actio qua sol, vel Deus solus ut causa particularis producit calorem, est perfectior actione, qua idem calor produceretur ab igne, vel calore.

II. Diversitas in modo operandi in visis, in patriâ.

Obji. secundò: etsi actus fidei supernaturalis sit, melior tamen intellectus cum aequali auxilio, seu lumine fidei, perfectiorem actum fidei elicit; melius enim & perfectius sublimia illa mysteria fidei percipit Theologus, quam rusticus. Nec satisfacti quod respondet Suarez cap. 27. num. 16. perfectius quidem apprehendere illa mysteria per apprehensiones prævias, Theologum quam rusticum, in iudicio tamen, seu assensu fidei esse pares: nam contra hoc est; nec enim solum perfectius hæc mysteria concipit per apprehensiones prævias Theologus, sed etiam perfectius de iis iudicium elicit. Quicquid ergo sit de hoc, Respondeo, disparitatem esse, quod in via intellectus circa Deum, & alia mysteria fidei, non extrahatur à naturali operandi modo, res enim spirituales apprehendit instar corporis &c. sicque nil mirum, si intellectus perfectior perfectius res illas apprehendat, & præsentet. Utrum autem non physicè tantum, sed etiam moraliter, seu in ordine ad meritum, actus fidei elicitus ab Angelo, superet actum fidei quem elicit homo, aut actus quem elicit Theologus, actum rustici, non est eadem ratio; esto enim, aliquando plurimum conducat ad meritum perfectius rerum conceptus, multa tamen alia ad augmentum meriti concurrunt, quæ in rustico reperiri possunt.

Quid de actibus fidei censendum in ordine ad meritum.

Objicies tertio, estque præcipuum fundamentum contrariæ sententiæ: causa, præsertim necessaria, quò perfectior est, eò perfectiorem producit effectum; sed intellectus informatus lumine, est causa necessaria, & intellectus Angelicus cum lumine, A. perfectius complexum est, & causa totalis nobilior quam intellectus humanus cum eodem lumine A. ut constat, ergo. Omisiss variis quæ adhiberi solent solutionibus, Respondeo, argumentum vel procedere de perfectione intensivâ effectus, vel specificâ; si de primâ, non semper causa perfectior producit effectum intensiorem; ignis enim est terrâ perfectior, & tamen hæc producit intensiorem siccitatem, & sic de aliis.

III. Objicies: causa perfectior perfectiorem semper producit effectum.

Adde, mensuram intensiois in visione beatificâ, secundum communem sententiam, desumi à lumine; unde, sicut si Deus concurrens loco luminis, esset paratus concurrere tantum ut quatuor intellectus non posset producere visionem nisi ut quatuor, ita si infunderet lumen solum ut quatuor, non posset intellectus operari nisi ut quatuor: concursus enim Dei extrinsecus ut quatuor, ordinatur ad supplendam efficaciam luminis ut quatuor. Quod si quis cum P. Salas & aliis nonnullis, velit intellectum Angelicum posse producere visionem intensiorem, quam sit lumen; idem dicere poterit de intellectu humano, & consequenter aequè intensam elicere posse visionem, ac potest intellectus Angelicus.

IV. Intenso visiois sequitur intensioem luminis.

Si verò sermo sit de perfectione specificâ effectus, nec etiam est universim verum: sol enim non producit perfectiorem calorem, quam ignis, aut calor &c. Sed quicquid sit de aliis, hic cum uterque intellectus, ut dictum est, extrahatur extra naturalem operandi modum, nullum est fundamentum dicendi, perfectiorem visionem ab uno intellectu effici, quam ab alio; nec enim operantur ut intellectus humanus & Angelicus, sed merè ut intellectus elevati, ad eum fere modum ac quando

V. Causa perfectior non semper producit effectum specificè perfectiorem.

aqua & oleum elevantur ad producendam gratiam, in sententia asserente gratiam physicè à Sacramentis produci; esto enim entitative sint inaequalia oleum, & aqua, ut tamen substant elevationi, sunt aequalia, in ordine ad producendum gratiam.

VI.
Lumen gloria non magis petit intellectum Angelicum, quam humanum.

Sic ergo lumen gloriae licet requirat intellectum ut visionem producat, ob varias formalitates in visione, vitalitatem scilicet, &c. quae requirunt intellectum, non tamen magis hunc intellectum requirunt quam illum, humanum, quam Angelicum, sed eadem qualitas visionis, ut in fine sect. primae dixi, indiscriminatum ab anima & Angelo produci, & in iis recipi potest. Utrumque ergo intellectum elevat, non tanquam hunc, aut illum intellectum, sed solum ut intellectum: quod inde colligimus, quia neutra visio procedit secundum naturalem modum operandi intellectum, cognoscendo scilicet Deum instar rerum creaturarum, sed clarè cum videndo sicuti est; in quo, ut dixi, differt elevatio ad visionem, ab elevatione ad alios actus supernaturales in via: adhuc enim in his servat intellectus modum operandi naturalem, cum similes actus naturales possit circa eadem objecta elicere, sicque perficitur intellectus juxta naturalem operandi modum, quod contra contingit in visione.

SECTIO QUARTA.

Inferuntur quaedam circa visionem beatificam.

I.
Visio beatifica esse potest specie distincta.

II. Hic ulterius infero cum P. Erice I. p. d. 49. c. 3. num. 3. P. Granada, tract. 5. d. 8. n. 4. & aliis, visiones beatas posse esse specie physicè diversas, etiam ubi objectum primum est planè idem: si enim dari possit visio qua una Persona clarè videatur sine alià, aut Essentia sine Attributis, &c. non videtur dubiù quin visiones illae futurae sint specie distinctae.

II.
Ostenditur diversitas specifica visionum.

Ratio Conclusionis est, quia possunt esse representationes specie diversae, ergo. Probatum antecessens: cognitio omnis, cum dicat essentialem ordinem ad suum objectum, tantam necessariò habet varietatem in representando, quantum objectum in

essendo: sed visio, quae clarè representaret Deum, & in eo sex homines, haberet objectum valde diversum à visione quae representaret Deum & in eo sex Angelos, vel leones: ergo esset ordo transcendentalis specie distinctus ab altera visione, & consequenter visio specie distincta. Confir: Visio quae unam creaturam in Deo representaret numero distinctam à creatura quam representat alia, esset numero ab illa distincta; ergo quae specie distinctam representat, distingueretur specie. Dices: Sola varietas est in objecto secundario & materiali, non formali & primario, quod utrobique est Deus. Resp. Varietatem in objectis secundariis sufficere ad diversificandam visionem, cum non minùs verè ea representet, quam primum, sitque verus ordo transcendentalis ad illa: & per hæc solvitur præcipuum fundamentum oppositæ sententiae.

Contrarium tamen tenet Suarez hic, lib. 2. c. 19. Molina, Salas Tom. 1. tract. 2. d. 3. f. 9. & communior sententia Theologorum. Arguunt præter dicta; quia gratia & charitas ejusdem speciei est in omnibus Beatis, ergo & visiones, quae gratiam tanquam radicem sequuntur. Sed contra: visiones enim peculiariter respiciunt sua objecta, ad quae dicunt ordinem transcendentalis, quod in gratia non contingit.

Arguunt ulterius ex auctoritate S. Thomae, qui hic, q. 12. a. 6. id videtur asserere. Sed, ut bene notat P. Erice citatus n. 34. solum loquitur S. Thomas de visione Theologicè sumptâ, & de primariâ illius specificatione, seu præcisè in ordine ad Deum, quo sensu dicitur, omnium Beatorum unum esse primum essentiale; sub hac namque consideratione omnes visiones sunt aequales; nulla enim representat Deum mediâ tantum, seu per similitudinem prius visam, & hoc solum excludere velle videtur S. Thomas loco citato, non tamen excludit differentiam ortam in visionibus ex objectis secundariis. Conveniunt ergo visiones omnes hoc sensu, & Theologicè, seu in ratione beatitudinis, differunt tamen physicè: sicut omnes species logicè sunt aequales, cum una tam sit species, quam alia, physicè tamen una longè superat aliam, homo v. g. aut Angelus, leonem.

III.
Negari ali. qui visiones beatas specie distinctas.

IV.
Visiones innes beatificae Theologicè sumptae, specie non differunt.

Physicè vero sumptae distinguuntur specie.

DISPVT. DECIMA-SEPTIMA.

De Relatione transcendentali Dei ad creaturas.

I.
Hac quaestio ad objectum visionis cognoscendum, est necessaria.

AD disputationem de objecto visionis beatificae, rectèque intelligendum quo pacto creaturae in Deo videantur, quae hodie celeberrima est in scholis quaestio, necessariò præmittendum, utrum Deus transcendentaliter referatur ad creaturas: ut enim, si detur hæc relatio, seu essentialis Dei cum creaturis possibilibus conexio, intellectu facillimum est, quâ ratione creaturae in Deo videantur; ita si nulla hujusmodi relatio & conexio Deum inter & creaturas intercedat, aegrè ostenditur quo modo ex vi visionis Dei videantur creaturae, ut Disp. sequente ostendemus.

II.
Quid nomine relationis transcendentalis intelligatur.

Per relationem ergo transcendentalis intelligimus essentialis rei unius cum aliâ connexionem, ita ut hac implicante, illa similiter implicaret. Querimus itaque, an Deus ratione Omnipotentiae, Scientiae, & aliorum Attributorum, ita cum creaturis possibilibus connectatur, ut his implicantibus, Omnipotentiae, vel Scientiae, & consequenter Deus implicaret.

Duae hac in re oppositae sunt inter se sententiae, maximeque, inter recentiores præsertim, controversae, aliis Relationem hanc transcendentalis asserentibus, aliis negantibus; qui proinde dicunt, esto creaturae omnes implicarent, nihilo tamen secius Omnipotentiam, aliaque Dei Attributa illaesa mansura & integra, utpote quae hi auctores non absoluta ponunt, sed conditionata, & per possibilitatem tantum creaturarum, positionemque alicujus extrinseci transcurrentia in absoluta.

Mihi in hac controversia, verior semper visa est pars affirmativa, dari scilicet Relationem Dei ad creaturas, nec salvâ Omnipotentia, aliisque nonnullis Attributis, negari posse. Hanc Conclusionem, relatis in utramque partem sententiis, rationibusque discussis, latè probavi Disp. sexta Physicorum, ubi dicta videri poterunt; hic enim ea de novo repetere, supervacuum foret.

III.
Duae oppositae de Relatione transcendentali sententiae.

IV.
Deus transcendentaliter referatur ad creaturas.